

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX DEN HAAG
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
128070-106031-VGP

Bijlagen
1

Uw brief
21 juni 2013

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Datum 18 juli 2013
Betreft Kamervragen

Geachte voorzitter,

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen van de Kamerleden Bruins Slot (CDA), Dik-Faber (CU) en Van der Staaij (SGP) over het bericht 'Drinken tijdens zwangerschap kan gewoon' (2013Z12948).

Hoogachtend,
de Staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

drs. M.J. van Rijn

Antwoorden op Kamervragen van de Kamerleden Bruins Slot (CDA), Dik-Faber (CU) en Van der Staaij (SGP) over het bericht 'Drinken tijdens zwangerschap kan gewoon' .
(2013Z12948)

Kenmerk
128070-106031-VGP

1

Kent u het bericht 'Drinken tijdens zwangerschap kan gewoon'? 1)

1

Ja.

2

Waarop zijn de uitkomsten van het onderzoek gebaseerd?

2

Het betreft een Brits onderzoek waarbij kinderen van moeders die tijdens de zwangerschap matig dronken, een beter evenwicht (op een evenwichtsbalk) bleken te hebben in vergelijking met kinderen waarvan de moeder niet dronk tijdens de zwangerschap. De onderzoekers concluderen dat er geen aanwijzing is dat matig alcoholgebruik leidt tot een slechtere prestatie op een evenwichtsbalk (die het gevolg kan zijn van neurologische ontwikkelingsachterstand). De onderzoekers vinden dat niet geconcludeerd mag worden dat matig drinken goed is omdat het tot betere prestaties leidt, want dat is zeer waarschijnlijk aan andere factoren te wijten.

3

Deelt u de mening dat het beste advies blijft om helemaal geen alcohol te drinken tijdens de zwangerschap?

4

Is het advies van de Gezondheidsraad uit 2005 waarin staat dat het beter is om helemaal geen alcohol te drinken tijdens de zwangerschap nog steeds actueel en geldend?

3 en 4

Het standpunt van de overheid is nog altijd dat het het beste is het drinken van alcohol te vermijden wanneer je zwanger wilt worden, zwanger bent of borstvoeding geeft. Uit genoemd onderzoek kan niet worden afgeleid dat alcoholgebruik tijdens zwangerschap onschadelijk is. Het standpunt wordt gecommuniceerd via sites als alcoholinfo.nl van het Trimbos-instituut en alcoholenzwangerschap.nl van STAP en de site van het Voedingscentrum. Het RIVM heeft in samenwerking met NVOG, KNOV, NHG, VVAH en het Erfocentrum de folder *Zwanger!* ontwikkeld¹ waarin deze zgn. nulnorm ook wordt gecommuniceerd.

¹ <http://www.rivm.nl/dsresource?objectid=rivmp:51790&type=org&disposition=inline>. In deze brochure staat algemene informatie voor vrouwen die zwanger zijn en hun partners. Bij de samenstelling van de informatie zijn de volgende organisaties betrokken: de Commissie Communicatie van de Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie (NVOG), de Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen (KNOV), het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG), de Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV), de Vereniging Verloskundig Actieve Huisartsen (VVAH), het Erfocentrum en het RIVM.

Hetzelfde geldt voor de recent door het Trimbos-instituut en STAP ontwikkelde folder 'Wat je moet weten over alcohol en roken voor, tijdens en na de zwangerschap'² en de RIVM website www.strakswangerworden.nl³.

Kenmerk
128070-106031-VGP

5

Klopt de conclusie van het Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid (STAP) 2) dat met name huisartsen en gynaecologen zwangere vrouwen vaak niet adviseren om geen alcohol te drinken tijdens de zwangerschap? Klopt het dat de Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie (NVOG) zelfs helemaal geen richtlijn heeft over alcoholgebruik tijdens zwangerschap?

6

Klopt de conclusie van het Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid (STAP) 3) dat er onvoldoende kennis bij zorgverleners is over de schadelijke gevolgen van alcoholgebruik bij zwangerschap?

7

Op welke manier kan u ertoe bijdragen dat alle beroepsgroepen hierover een eenduidige richtlijn gaan hanteren en dat de kennis bij de zorgverleners wordt vergroot? Bent u bereid hierover in gesprek te gaan met de Landelijke Huisartsenvereniging (LHV) en de beroepsvereniging van gynaecologen (NVOG)?

5, 6 en 7

De richtlijnen van de beroepsgroepen huisartsen, verloskundigen en gynaecologen besteden duidelijk aandacht aan het onderwerp zwangerschap en alcohol⁴. Deze drie beroepsgroepen zijn ook belangrijke partners geweest in het ontwikkelen van de website www.strakswangerworden.nl die zich specifiek richt op het geven van advies aan (aanstaande) zwangeren. De boodschap in zowel de richtlijnen als in de publieksinformatie is dat beroepsgroepen moeten adviseren om het gebruik van alcohol in de zwangerschap te vermijden. Ik zal de rapportage van STAP onder de aandacht brengen van deze beroepsgroepen en hen vragen om binnen hun beroepsgroep aandacht te besteden aan het naleven van de richtlijn op dit aspect.

Overigens is in opdracht van het Partnership Vroegsignalering Alcohol⁵ – dat van mij subsidie ontvangt – onlangs een e-learning module voor verloskundigen (in opleiding) ontwikkeld, gericht op het verbeteren van vroegsignalering en het bespreekbaar maken van alcoholgebruik bij zwangere vrouwen door verloskundigen. De e-learning module is geaccrediteerd door de KNOV.

8

Op welke wijze worden vrouwen die zwanger willen worden en zwanger zijn op het belang van een gezonde leefstijl gewezen (o.a. de gevaren van roken en het belang van een evenwichtig voedingspatroon)?

² www.trimbos.nl/nieuws/trimbos-nieuws/nieuwe-brochure-over-zwangerschap-roken-en-alcohol.

³ www.strakswangerworden.nl/meer-weten/alcohol-roken-en-drugs/alcohol

⁴ Zo hebben de huisartsen een richtlijn preconceptiezorg en heeft de NVOG een richtlijn 'preventie van maternale mortaliteit en ernstige maternale morbiditeit' waarin aandacht wordt besteed aan alcohol en zwangerschap.

⁵ www.vroegsignaleringalcohol.nl.

8

Het advies van de Stuurgroep Zwangerschap en Geboorte (2009) maakte duidelijk dat (aanstaande) zwangeren goed moeten worden geïnformeerd. In de afgelopen jaren hebben veldpartijen in het project 'Kinderwens' gecoördineerd door het RIVM en met een financiële impuls van VWS in belangrijke mate bijgedragen aan de ontwikkeling van preconceptievoorlichtingsmateriaal. Het project heeft geresulteerd in concrete eindproducten zoals de brochure '*Kinderen krijgen? Een goede start begint voor de zwangerschap*', de publiekswaarschuwing www.strakswangerworden.nl en de communicatietoolkit '*Zwanger worden*'. Het College Perinatale Zorg (CPZ) heeft deze producten van het RIVM overgenomen en draagt zorg voor het beheer en onderhoud ervan. Daarnaast werkt het CPZ aan een integrale visie op preconceptievoorlichting. In het ZonMw programma 'Zwangerschap en Geboorte' is onlangs een subsidieronde uitsluitend aan preconceptie gewijd waarmee op dit thema ook verder wordt gewerkt aan nadere kennisopbouw. Naast deze algemene voorlichting kunnen aanstaande zwangeren met specifieke vragen ook terecht bij hun huisarts, gynaecoloog of verloskundige. Daarnaast is hierover veel informatie te krijgen op sites van het Trimbos-instituut (bijvoorbeeld over tabak, alcohol, drugs en antidepressiva tijdens de zwangerschap), op alcoholenzwangerschap.nl van STAP en zijn er de websites *Zwanger!* van het RIVM en '*Wat je moet weten over alcohol en roken voor, tijdens en na de zwangerschap*' van Trimbos en STAP. Over voeding en zwangerschap biedt het Voedingscentrum veel advies.

Kenmerk
128070-106031-VGP

9

Wat vindt u van het idee om een waarschuwingslogo op alcoholhoudende dranken op te nemen voor de verdere bewustwording bij zwangere vrouwen?

10

Bent u bereid de Kamer te informeren over het rapport van de sector over het waarschuwingslogo dat in juni zou verschijnen? Kan dit vergezeld worden van een kabinetsreactie?

9 en 10

Momenteel ben ik in overleg met de sectoren bier, gedistilleerd en wijn, die hebben aangegeven mee te willen werken aan vrijwillige invoering van een zwangerschapslogo op alcoholische dranken. Deze sectoren hebben mij eind juni geïnformeerd over de haalbaarheid van het opnemen van een zwangerschapslogo op de etiketten van alcoholhoudende drank, op vrijwillige basis. Deze zomer ben ik daar nog met hen over in gesprek. Ik hoop na de zomer met hen tot overeenstemming te komen over hoe de sector de invoering van het logo gaat realiseren en zal u vervolgens hierover informeren.

1) De Telegraaf. Drinken tijdens zwangerschap kan gewoon. 18 juni 2013.

http://www.telegraaf.nl/vrouw/mama/zwangerschap_bevallen/21658820/___Drinken_tijdens_zwangerschap_kan___html

2) Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid (STAP). Alcoholadvies voor zwangere vrouwen in Nederland niet eenduidig; zorgverleners in gesprek over nulnorm. 5 december 2012.

3) <http://www.stap.nl/nl/nieuws/persberichten.html/3490/2061/alcoholadvies-voor-zwangere-vrouwen-in-nederland-niet-eenduidig-zorgverleners-in-gesprek-over-nulnorm#p3490>